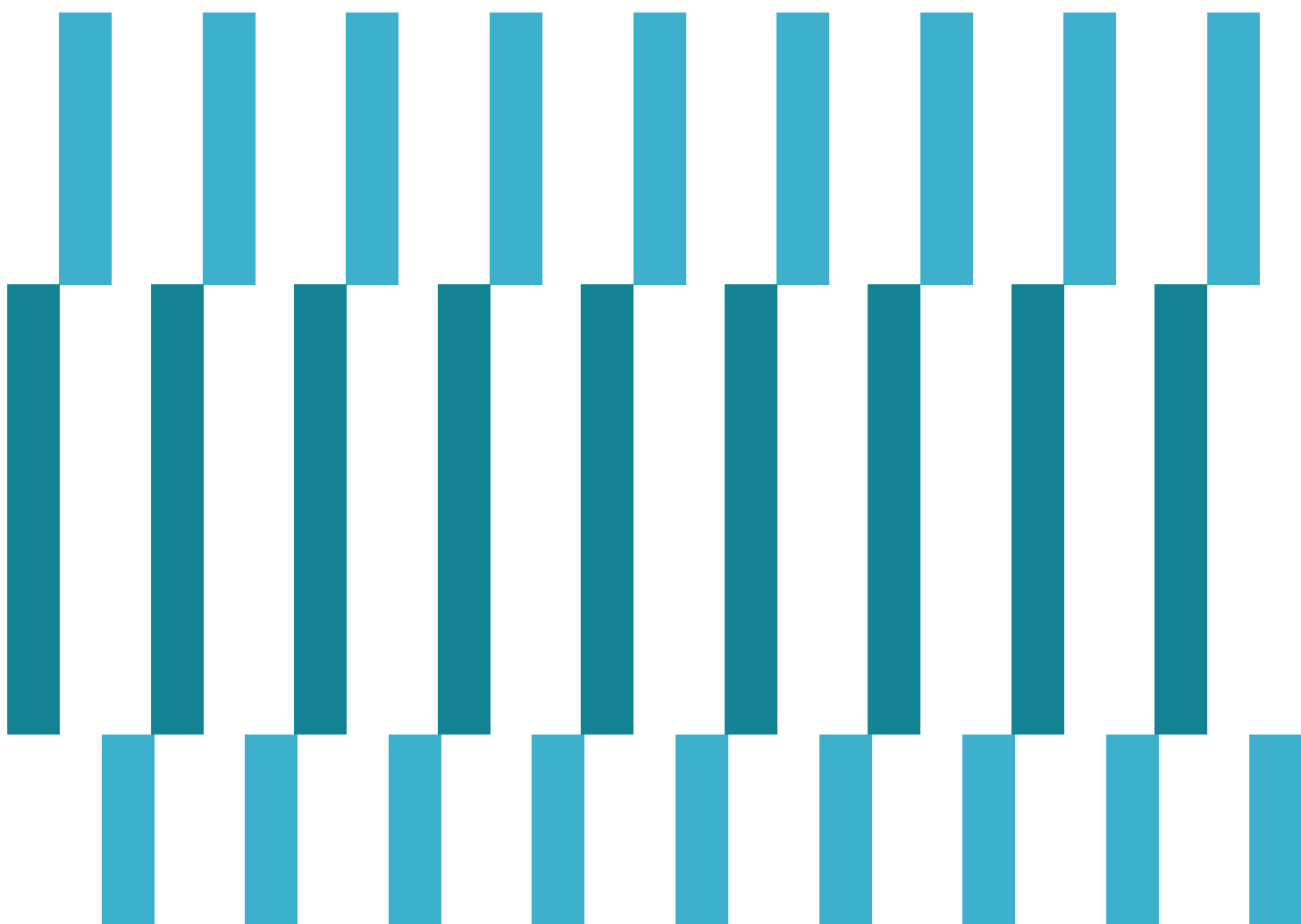
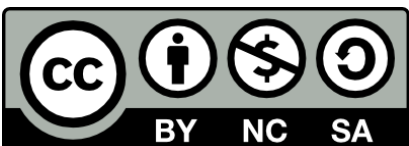

Estàndards de Protecció de Dades per als Estats Iberoamericans

Aprovats el 26 de maig de 2026
a Cartagena d'Índies, Colòmbia.

Antecedents

En el marc de la XV Trobada Iberoamericana de Protecció de Dades, la Xarxa Iberoamericana de Protecció de Dades (RIPD o Xarxa) va aprovar i va presentar oficialment els anomenats "Estàndards de Protecció de Dades dels Estats Iberoamericans", donant compliment així a un objectiu llargament anhelat per totes les entitats integrants de la mateixa, així com a un dels acords adoptats a la XXV Cimera Iberoamericana de Caps d'Estat i de Govern, celebrada el 28 i 29 d'octubre del 2016 a Colòmbia, relacionat amb sol·licitar a la Xarxa l'elaboració d'una proposta per a la cooperació efectiva relacionada amb la protecció de dades personals i privadesa.

El text aprovat tractava de donar resposta a un dels eixos de l'estratègia acordada per la RIPD el novembre de 2016 a Montevideo, plasmada en el document "RIPD 2020", consistent a "impulsar i contribuir a l'enfortiment i adequació dels processos regulatoris a la regió, mitjançant l'elaboració de directrius que serveixin de paràmetres per a futures regulacions o per a la revisió de les existents".

En aquest sentit, els Estàndards Iberoamericans es constitueixen en un conjunt de directrius orientadores que contribueixin a l'emissió d'iniciatives regulatòries de protecció de dades personals a la regió iberoamericana dels països que encara no compten amb aquests ordenaments, o si escau, serveixin com a referent per a la modernització i actualització de les legislacions existents.

Entre els objectius dels Estàndards Iberoamericans destaquen els següents:

- Establir un conjunt de principis i drets comuns de protecció de dades personals que els Estats Iberoamericans puguin adoptar i desenvolupar en la seva legislació nacional, amb la finalitat de comptar amb regles homogènies a la regió.
- Garantir l'efectiu exercici i tutela del dret a la protecció de dades personals de qualsevol persona física als Estats Iberoamericans, mitjançant l'establiment de regles comunes que assegurin el tractament adequat de les seves dades personals.
- Facilitar el flux de les dades personals entre els Estats Iberoamericans i més enllà de les seves fronteres, amb la finalitat de coadjuvar el creixement econòmic i social de la regió.
- Afavorir la cooperació internacional entre les autoritats de control dels Estats Iberoamericans, amb altres autoritats de control no pertanyents a la regió i autoritats i organismes internacionals en la matèria.

Com a antecedents directes d'aquests Estàndards, poden citar-se, d'una banda, l'adopció per la pròpia RIPD, el 2007, en ocasió de la V Trobada Iberoamericana de Protecció de Dades, de les "Directrius per a l'Harmonització de la Protecció de Dades a la Comunitat Iberoamericana", amb les quals es va pretendre establir un "marc harmonitzat" de referència per a les iniciatives regulatòries nacionals que sorgissin a la regió en matèria de protecció de dades i, de l'altra, els estàndards que van ser aprovats a la Conferència Internacional d'Autoritats de Privadesa i de Protecció de Dades, celebrada a Madrid el 2009, els anomenats "Estàndards de Madrid", que van constituir, sens dubte, un avenç en la recerca de solucions i disposicions específiques "que podrien aplicar-se independentment de les diferències que puguin existir entre els diferents models existents de protecció de dades i privadesa".

En l'elaboració dels Estàndards Iberoamericans també es van prendre com a referència altres instruments internacionals i emblemàtics en matèria de protecció de dades personals com són les Directrius relatives a la protecció de la intimitat i de la circulació transfronterera de dades personals

de l'Organització per a la Cooperació i Desenvolupament Econòmic; el Conveni número 108 del Consell d'Europa per a la protecció de les persones pel que fa al tractament automatitzat de dades de caràcter personal i el seu Protocol; el Marc de Privadesa del Fòrum de Cooperació Econòmica Àsia Pacífic, i el Reglament del Parlament Europeu i del Consell, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades, entre d'altres.

Amb l'aprovació d'aquests Estàndards, la RIPD va disposar d'una eina essencial amb què poder afrontar amb rigor el seguiment i suport als futurs desenvolupaments legislatius a la Regió, ja que els Estàndards Iberoamericans es caracteritzen per ser un model normatiu que:

- Respon a les necessitats i exigències nacionals i internacionals que demana el dret a la protecció de dades personals, en una societat on les tecnologies de la informació i del coneixement cobren cada vegada més rellevància en totes les tasques de la vida quotidiana.
- Inclou les millors pràctiques nacionals i internacionals en la matèria.
- Proposa una sèrie d'estàndards tan flexibles que facilitin la seva adopció entre els Estats Iberoamericans, sense contravenir de cap manera el seu dret intern, de manera que aquest document sigui una realitat viva i viable a la regió iberoamericana en benefici del propi titular.
- Garanteix un nivell adequat de protecció de les dades personals a la regió iberoamericana, amb la finalitat de no establir barreres a la lliure circulació dels Estats Iberoamericans i, en conseqüència, afavorir les activitats comercials entre la regió, així com amb altres regions econòmiques.

Els Estats Iberoamericans:

- (1) Atès que la protecció de les persones físiques en relació amb el tractament de les seves dades personals és un dret fonamental que es troba reconegut amb rang màxim en la majoria de les Constitucions Polítiques dels Estats Iberoamericans, sota la forma del dret a la protecció de dades personals o habeas data, i que en alguns casos ha estat definit jurisprudencialment pels seus Tribunals o Corts Constitucionals;

- (2) Determinant que el dret a la protecció de dades personals s'ha configurat en alguns països Iberoamericans, legislativament o jurisprudencialment, com un dret de naturalesa diferent als drets a la vida privada i familiar, a la intimitat, a l'honor, al bon nom i altres drets similars, que en el seu conjunt garanteixen el lliure desenvolupament de la personalitat de la persona física, fins a conformar-se en un dret autònom, amb característiques i dinàmica pròpies, que té per objecte salvaguardar el poder de disposició i control que té tota persona física pel que fa a la informació que li concerneix, fonamentalment en atenció a l'ús de les tecnologies de la informació i les comunicacions que cobren cada vegada major rellevància en tots els quefers de la vida quotidiana;
- (3) Assumint que salvaguardar el dret de les persones físiques respecte al tractament de les seves dades personals és compatible amb l'objectiu de garantir i protegir altres drets, els quals es reconeixen com a indivisibles i interdependents uns amb els altres, i que requereixen d'una protecció conforme per resguardar en la seva esfera més àmplia les persones físiques en contra d'intrusions il·legals o arbitràries, fins i tot aquelles derivades del tractament de dades personals.
- (4) Recordant que la Xarxa Iberoamericana de Protecció de Dades va sorgir amb motiu de l'acord assolit a la Trobada Iberoamericana de Protecció de Dades, celebrada a La Antigua, Guatemala, de l'1 al 6 de juny de 2003, amb l'assistència de representants de 14 països iberoamericans. Iniciativa que va comptar des dels seus inicis amb un suport polític reflectit en la Declaració Final de la XIII Cimera de Caps d'Estat i de Govern dels països Iberoamericans, celebrada a Santa Cruz de la Sierra, Bolívia, el 14 i 15 de novembre de 2003, conscients del caràcter de la protecció de dades personals com un dret fonamental;
- (5) Tenint en compte que amb motiu de la Resolució adoptada en la XXV Cimera Iberoamericana de Caps d'Estat i de Govern, que va tenir lloc a Cartagena d'Índies, Colòmbia, els dies 28 i 29 d'octubre de 2016, es va reafirmar que l'adopció, elaboració i impuls de diversos manuals, programes, iniciatives i projectes enfortirien la gestió i impacte de les accions de cooperació entre els països d'Iberoamèrica;
- (6) Assumint que la Xarxa Iberoamericana de Protecció de Dades es constitueix en un fòrum permanent d'intercanvi d'informació obert a tots els països membres de la Comunitat Iberoamericana i que permet la implicació dels sectors públic, privat i social, amb la finalitat de promoure els desenvolupaments normatius necessaris per garantir una regulació avançada del dret a la protecció de dades personals en un context democràtic i global;
- (7) Recordant que amb motiu de la reunió celebrada a Santa Cruz de la Sierra, Bolívia, del 3 a 5 de maig de 2006, es va elaborar el document denominat Directrius per a l'Harmonització de la Protecció de Dades a la Comunitat Iberoamericana, el qual estableix un conjunt de disposicions que tenen per objecte contribuir a l'elaboració de les iniciatives regulatòries de la protecció de dades que sorgeixin a la Comunitat Iberoamericana, constituint-se com un referent per al desenvolupament dels Estàndards;

- (8) Tenint en compte que la Unió Europea va adoptar en el seu moment un nou marc normatiu en la matèria, amb l'objectiu de modernitzar les seves disposicions i garantir major solidesa i coherència en la protecció efectiva del dret fonamental a la protecció de dades personals i, al seu torn, facilitar el desenvolupament de l'economia digital, tant en el seu mercat interior com en les seves relacions globals; marc normatiu que es posiciona com un referent obligat i determinant per a l'elaboració de les legislacions nacionals de protecció de dades a Iberoamèrica;
- (9) Reconeixent que existeix una manca d'harmonització als Estats Iberoamericans respecte al reconeixement, adopció, definició i desenvolupament de les figures, principis, drets i procediments que donen contingut al dret a la protecció de dades personals en les seves legislacions nacionals, la qual cosa, sens dubte, dificulta actualment fer front als nous reptes i desafiaments per a la protecció d'aquest dret derivats de la constant i vertiginosa evolució tecnològica i la globalització en diversos àmbits;
- (10) Fent urgent, en el marc d'una constant innovació tecnològica, l'adopció d'instruments regulatoris que garanteixin, d'una banda, la protecció de les persones físiques amb relació al tractament de les seves dades personals i, de l'altra, el lliure flux de les dades personals que actualment constitueixen la base per al desenvolupament, enfortiment i intercanvi de béns i serveis en una economia global i digital, sobre els quals s'erigeixen les economies dels Estats Iberoamericans; incloent mecanismes efectius de governança del tractament, traçabilitat i supervisió de sistemes automatitzats i d'intel·ligència artificial, orientats a garantir la protecció dels drets i llibertats fonamentals.

Prenent també en consideració les "Orientacions Específiques per al Compliment dels Principis i Drets que Regeixen la Protecció de les Dades Personals en els Projectes d'Intel·ligència Artificial" i les "Recomanacions Generals per al Tractament de Dades en Intel·ligència Artificial" aprovades per la Xarxa Iberoamericana de Protecció de Dades el 21 de juny de 2019, a Naucalpan de Juárez, Mèxic.

- (11) Acordant que per garantir un nivell alt de protecció dels drets i llibertats de les persones físiques, entre altres qüestions, es requereix, al seu torn, un nivell uniforme i elevat de protecció de les persones físiques respecte a la seva informació personal que respongui a les necessitats i exigències actuals en un context global, amb la finalitat de no establir barreres a la lliure circulació de les dades personals als Estats Iberoamericans i, en conseqüència, afavorir les activitats comercials entre la regió, així com amb altres regions econòmiques;
- (12) Acceptant que amb l'objectiu d'ampliar i enfortir el règim de protecció de les persones físiques respecte al tractament de les seves dades personals, és imperiós establir un equilibri entre els interessos de tots els actors del sector públic, privat i social i titulars involucrats, incloent-hi l'establiment d'excepcions per qüestions d'interès públic que siguin raonables i compatibles amb els drets i llibertats, per evitar incórrer en restriccions o limitacions injustificades o desproporcionades que no siguin d'acord amb els fins perseguits en societats democràtiques;

- (13) Sent conscients sobre els riscos potencials que poden derivar-se en l'esfera de les persones físiques amb motiu del tractament de les seves dades personals a gran escala efectuat per part d'organismes públics i privats i, en particular, tenint en compte l'especial vulnerabilitat dels infants i adolescents, els quals demanen de garanties adequades i suficients de protecció enfront d'usos indeguts o arbitraris de la seva informació personal, preservant d'aquesta manera el seu interès superior, el lliure desenvolupament de la seva personalitat, la seva seguretat i altres valors que són objecte de màxima protecció per part dels Estats Iberoamericans. Aquests riscos es poden veure amplificats mitjançant tractaments automatitzats, incloent aquells realitzats mitjançant sistemes d'intel·ligència artificial capaços d'inferir, classificar, perfilar o influir significativament en les persones.
- (14) Convenint que el desenvolupament tecnològic facilita el tractament de noves categories de dades personals que presenten riscos específics, en particular l'ús inadequat de les mateixes; per la qual cosa resulta altament rellevant assolir un consens mínim respecte de les categories de dades personals considerades amb el caràcter de sensible o especialment protegits, així com de les regles per al seu tractament, tenint en compte que les conseqüències i ingerències negatives que poden derivar-se a partir de l'ús indegut d'aquest tipus de dades personals poden generar condicions injustes o discriminatòries per a les persones físiques;
- (15) Admetent que no tots els Estats Iberoamericans compten amb una legislació en la matèria, situació que pot provocar afectacions en el resguard i tractament de la informació personal, si es considera l'accelerat ús de les tecnologies de la informació que faciliten i permeten una comunicació massiva de dades personals de manera immediata i gairebé il·limitada;
- (16) Establint que les legislacions en matèria de protecció de dades personals dels Estats Iberoamericans han d'adoptar els referents continguts en els presents Estàndards per comptar amb un marc regulatori harmonitzat que ofereixi un nivell de protecció a les persones físiques respecte al tractament de les seves dades personals i, al seu torn, garantint el desenvolupament comercial i econòmic de la zona;
- (17) Emfatitzant la necessitat que als Estats Iberoamericans es tractin les dades personals sota els mateixos estàndards i regles homogènies que ofereixin als titulars les mateixes garanties de protecció, a través de l'establiment d'un catàleg de principis d'obligat compliment que respongui als actuals estàndards nacionals i internacionals en la matèria, així com a les exigències que demanda un efectiu exercici i respecte d'aquest dret fonamental;
- (18) Reconeixent que amb el propòsit de garantir de manera efectiva el dret a la protecció de dades personals, cal adoptar un marc regulatori que reconegui qualsevol persona física, en el seu caràcter de titular de les seves dades personals, la possibilitat d'exercir, per regla general de manera gratuïta i excepcionalment amb costos associats per raons naturals de reproducció, enviament, certificació o altres, els drets d'accés, rectificació, cancel·lació, oposició i portabilitat, inclús en el context de tractaments de dades personals efectuats per motors o cercadors d'Internet; drets que complementen les condicions necessàries perquè els titulars exerceixin de manera plena el seu dret a l'autodeterminació informativa;

- (19) Ressaltant la importància i el paper fonamental que exerceixen els prestadors de serveis que tracten dades personals a nom i per compte del responsable, incloent aquells que presten serveis de còmput al núvol i altres matèries, la qual cosa porta els Estats Iberoamericans a adoptar, en un món globalitzat, un règim que els permeti regular aquest tipus de serveis amb la finalitat d'establir una sèrie de garanties per a la protecció de les dades personals que amb motiu del seu encàrrec posseeixen i tracten, sense eximir el responsable de les seves obligacions i responsabilitats que té davant els titulars i les autoritats de control;
- (20) Atès que el desenvolupament de les noves tecnologies de la informació i les comunicacions, així com els serveis desenvolupats en el context de l'economia digital, estan contribuint al creixement continuat dels fluxos transfronterers de dades personals en el marc d'una societat global, és ineludible l'obligació d'establir una base mínima que faciliti i permeti a responsables i encarregats, en la seva qualitat d'exportadors, l'execució de transferències internacionals de dades personals amb ple respecte als drets dels titulars;
- (21) Tenint en compte que mitjançant Internet és possible accedir i recaptar informació disponible en qualsevol país, així com dur a terme un tractament de la mateixa, com recaptar dades de milions de persones sense estar físicament domiciliat allà, circumstància que no hauria de constituir-se en un factor que impedeixi l'efectiva protecció dels drets i llibertats de les persones en el ciberespai;
- (22) Reconeixent la importància de l'adopció de mesures preventives que permetin al responsable respondre proactivament davant els possibles problemes relacionats amb el dret a la protecció de dades personals com són l'adopció d'esquemes d'autoregulació vinculant o sistemes de certificació en la matèria; la designació d'un oficial de protecció de dades personals; l'elaboració d'avaluacions d'impacte a la protecció de dades personals i la privacitat per defecte i per disseny, entre d'altres, la qual cosa resulta essencial en l'àmbit de les tecnologies de la informació i les telecomunicacions; la governança algorítmica, la traçabilitat, la supervisió humana efectiva, l'avaluació contínua de riscos, la documentació tècnica i l'auditoria periòdica de sistemes automatitzats i d'intel·ligència artificial.
- (23) Admetent la imperiosa necessitat que cada Estat Iberoamericà compti amb una autoritat de control independent i imparcial en les seves potestats les decisions de les quals únicament puguin ser recurribles pel control judicial, aliena a tota influència externa, amb facultats de supervisió i investigació en matèria de protecció de dades personals i encarregada de vigilar el compliment de la legislació nacional en la matèria, la qual estigui dotada de recursos humans i materials suficients per garantir l'exercici dels seus poders i l'acompliment efectiu de les seves funcions;
- (24) Reconeixent que els Estats Iberoamericans estan obligats a adoptar un règim que garanteixi als titulars una sèrie de mecanismes i procediments per

presentar les seves reclamacions davant l'autoritat de control quan considerin el seu dret a la protecció de dades personals, així com per ser indemnitzats quan haguessin patit danys i perjudicis com a conseqüència d'una violació del seu dret;

- (25) Destacant la importància d'establir una base mínima per a la cooperació internacional entre les autoritats de control llatinoamericanes i entre aquestes i les de tercers països, amb la finalitat d'afavorir i facilitar l'aplicació de la legislació en la matèria i una protecció efectiva dels titulars;

Han convingut a adoptar els presents Estàndards com a màxima prioritat en la Comunitat Iberoamericana perquè amb el caràcter de directrius orientadores contribueixin a l'emissió d'iniciatives regulatòries de protecció de dades personals a la regió dels països que encara no compten amb aquests ordenaments, o en el seu cas, serveixin com a referent per a la modernització i actualització de les legislacions existents, afavorint l'adopció d'un marc regulatori harmonitzat que ofereixi un nivell adequat de protecció de les persones físiques respecte al tractament de les seves dades personals i garantint, al seu torn, el desenvolupament comercial i econòmic de la regió.

Capítol I

Disposicions generals

1. Objecte

1.1 Els presents Estàndards tenen per objecte:

- a. Establir un conjunt de paràmetres normatius, al voltant del dret a la protecció de dades personals, que serveixin d'orientació a legisladors, executors de política pública i, en general, als qui prenen les decisions, als Estats Iberoamericans per a la construcció, disseny o modernització de legislació, reglaments i, en general, qualsevol regulació en la matèria.
- b. Contribuir a l'impuls de la interoperabilitat de regulacions en l'àmbit de la protecció de les dades personals, amb l'objectiu d'afavorir el desenvolupament de marcs normatius que facilitin la cooperació entre autoritats de protecció de dades personals i, especialment, l'enfortiment de la protecció dels drets i llibertats fonamentals, a Iberoamèrica, en benefici de les persones.
- c. Fomentar l'efectiu exercici i tutela del dret a la protecció de dades personals de qualsevol persona física o natural, als Estats Iberoamericans, mitjançant el desenvolupament de directrius, criteris i paràmetres comuns que contribueixin a l'enfortiment d'aquest dret en l'àmbit nacional, així com a la regió iberoamericana.

- d. Establir bases comunes en matèria de transferències internacionals de dades, per facilitar el flux de les dades personals entre els Estats Iberoamericans i més enllà de les seves fronteres, amb la finalitat de coadjuvar al desenvolupament social i creixement econòmic de la regió.
- e. Impulsar el desenvolupament de mecanismes per a la cooperació internacional entre les autoritats de control dels Estats Iberoamericans, autoritats de control no pertanyents a la regió i autoritats i entitats internacionals en la matèria.
- f. Impulsar i promoure el reconeixement i aplicació efectiva de l'autodeterminació informativa, com a condició indispensable per al lliure desenvolupament de la personalitat, amb la finalitat de permetre a les persones decidir sobre la forma en què cadascú es veu a si mateix i com desitja projectar-se cap als altres, entre altres aspectes.

1.2. Perspectiva de drets humans i de gènere

- a. L'aplicació i interpretació de normativa sobre protecció de dades personals haurà d'orientar-se conforme a una perspectiva transversal de gènere i de drets humans, procurant mitigar, al màxim possible, tot impacte negatiu en l'esfera de drets de les persones, particularment, en les quals enfronten situacions de vulnerabilitat.

1.3. Interrelació normativa i ecosistema digital

Amb la finalitat de propiciar l'existència de marcs regulatoris, equilibrats i efectius, es procurarà tenir en compte els paràmetres següents:

- a. La coherència normativa, ja sigui evitant la duplicitat entre regulacions, o bé la inconsistència conceptual, tractant-se de continguts transversals. L'anterior, en especial amb relació a les normes de l'ecosistema digital.
- b. L'impacte de la regulació en termes d'evitar càrregues administratives desproporcionades, amb una eficàcia limitada.
- c. La promoció de mecanismes de governança digital i algorítmica que permetin assegurar la traçabilitat, supervisió, auditabilitat i control de tractaments automatitzats, sistemes d'intel·ligència artificial i altres tecnologies emergents o disruptives.

2. Definicions

2.1 Els presents Estàndards recomanen el disseny i abast de les definicions següents:

- a. Anonimització: procediment en virtut del qual es realitza un tractament de dades personals per tal d'impedir la identificació o reidentificació del titular dels mateixos. És irreversible per la impossibilitat de reidentificar raonablement el titular de les dades personals.

- b. Autoritat de protecció de dades personals: institució pública de l'Estat, de caràcter administratiu, dotada de plena autonomia i independència per exercir adequadament les seves funcions de supervisió del compliment de la regulació, així com de garant de l'efectiu exercici dels drets i llibertats fonamentals dels titulades.
- c. Consentiment: manifestació de la voluntat, lliure, específica, inequívoca i informada, del titular a través de la qual accepta i autoritza el tractament de les dades personals que li concerneixen.
- d. Dades Personals: qualsevol informació concernent una persona física identificada o identificable, expressada en forma numèrica, alfabètica, gràfica, fotogràfica, alfanumèrica, acústica o de qualsevol altre tipus. Es considera que una persona és identificable quan la seva identitat pugui determinar-se directament o indirectament, sempre que això no requereixi terminis o activitats desproporcionades.
- e. Dades biomètriques: aquelles obtingudes a partir d'un tractament tècnic específic relatiu a les característiques físiques, fisiològiques o conductuals d'una persona física o natural que permetin identificar-la o verificar la seva identitat de manera única.
- f. Dades genètiques: dades personals relatives a les característiques genètiques heretades o adquirides d'una persona física o natural que proporcionin una informació única sobre la fisiologia o la salut d'aquesta persona, obtingudes en particular de l'anàlisi d'una mostra biològica de la persona.
- g. Dades de salut: dades personals relatives a la salut física o mental d'una persona física o natural, inclosa la informació sobre prestació de serveis d'atenció sanitària, sempre que aquesta informació reveli dades sobre l'estat de salut d'un titular de dades.
- h. Dades personals sensibles o categories especials de dades: aquelles que es refereixen a l'esfera íntima del seu titular, o la utilització indeguda de les quals puguin donar origen a discriminació o comporti un risc greu per a aquest. De manera enunciativa, es consideren sensibles les dades personals que puguin revelar aspectes com a origen de les persones; creences o conviccions religioses, filosòfiques i morals; afiliació sindical; opinions polítiques; dades relatives a la salut; dades biomètriques; neurodades; informació neuronal que pugui inferir informació personal, sensible o d'estats emocionals; preferència o orientació sexual, dades genètiques o dades biomètriques dirigides a identificar de manera unívoca una persona física.
- i. Elaboració de perfils: tractament automatitzat de dades personals per avaluar determinats aspectes personals d'una persona física o natural, entre d'altres per analitzar o predir aspectes relatius al rendiment professional, situació econòmica, salut, preferències personals, interessos, fiabilitat, comportament, ubicació o moviments d'aquesta persona.
- j. Encarregat: prestador de serveis, que amb el caràcter de persona física o jurídica o autoritat pública, aliena a l'organització del responsable, tracta dades personals a nom i per compte d'aquest.

- k. Exportador: persona física o jurídica de caràcter privat, autoritat pública, serveis, organisme o prestador de serveis situat en territori d'un Estat que efectui transferències internacionals de dades personals, conforme al que disposen els presents Estàndards.
- l. Recerca científica: qualsevol recerca que pugui donar suport a la innovació, el desenvolupament tecnològic i la demostració. Aquestes accions hauran de contribuir al coneixement científic existent o aplicar el coneixement existent de maneres innovadores, dur-se a terme amb l'objectiu de contribuir al creixement del coneixement general i el benestar de la societat i ajustar-se a les normes ètiques en l'àrea de recerca pertinent. Això no exclou que la investigació pugui també perseguir un interès comercial.
- m. Limitació del tractament: identificació de les dades personals per ser conservades per tal de limitar el seu tractament, en el successiu, fins que s'aixequi aquesta mesura o es deixi sense efectes.
- n. Neurodades: dades relacionades amb el funcionament, l'activitat o l'estructura del cervell humà, d'una persona física o natural, viva, que inclouen informació única sobre la seva fisiologia, salut o estats mentals que permeten la identificació o fan identificable el seu titular.
- ñ. Responsable: persona física o jurídica de caràcter privat, autoritat pública, servei o organisme que, sol o en conjunt amb altres, determina els fins, mitjans, abast i altres qüestions relacionades amb un tractament de dades personals.
- o. Pseudonimització: procés mitjançant el qual les dades personals es modifiquen de manera que no resulti possible atribuir-les al seu titular, sense requerir informació addicional, sempre que aquesta informació addicional es trobi per separat i estigui subjecta a mesures de seguretat destinades a assegurar que les dades personals no es puguin atribuir a una persona, física o natural, identificada o identificable.
- p. Titular: persona física o natural a qui li concerneixen o corresponen les dades personals.
- q. Tercer: persona física, natural, o jurídica, autoritat, institució, servei o organisme públic, diferent del titular, del responsable i de l'encarregat.
- r. Tractament: qualsevol operació o conjunt d'operacions efectuades mitjançant procediments físics o automatitzats realitzades sobre dades personals, relacionades, de manera enunciativa però no limitativa, amb l'obtenció, accés, registre, organització, estructuració, adaptació, indexació, modificació, extracció, consulta, emmagatzematge, conservació, elaboració, transferència, difusió, possessió, aprofitament i en general qualsevol ús o disposició de dades personals.
- s. Vulneració de la seguretat de les dades personals: tota violació de la seguretat que ocasioni la destrucció, pèrdua o alteració accidental o il·lícita de dades personals transmeses, conservades o tractades d'una altra manera, o la comunicació o accés no autoritzats a aquestes dades.

3. Àmbit d'aplicació subjectiu

3.1. Els presents Estàndards estan dissenyats per ser un marc de referència destinat per tenir per subjectes regulats les persones, físiques o naturals, o jurídiques de caràcter privat, autoritats i organismes públics, que tractin dades personals en l'exercici de les seves activitats i funcions.

4. Àmbit d'aplicació objectiu

4.1. Els presents Estàndards van ser dissenyats per ser un marc de referència destinat a ser aplicable al tractament de dades personals en suports físics, automatitzats totalment o parcialment, o en ambdós suports, amb independència de la forma o modalitat de la seva creació, tipus de suport, processament, emmagatzematge i organització.

4.2. Els presents Estàndards van ser dissenyats per ser un marc de referència destinat a ser aplicable a les dades personals de persones físiques o naturals, en la seva qualitat de titulars de dades.

4.3. Els Estàndards van ser dissenyats per ser un marc de referència en el qual es consideren excepcions vàlides els supòsits següents:

- a) Quan les dades personals estiguin destinades a activitats exclusivament en el marc de la vida familiar o domèstica d'una persona física o natural, això és, la utilització de dades personals en un entorn d'amistat, parentiu o grup personal proper i que no tinguin com a propòsit una divulgació o utilització comercial.
- b) Les dades personals sotmeses a un procés efectiu d'anonimització.

4.4. La legislació nacional dels Estats Iberoamericans podrà establir excepcions o limitacions al compliment del marc general de protecció de dades personals.

Per a la seva legitimitat, aquestes excepcions o limitacions s'hauran de dissenyar, exclusivament, com a mesura necessària en una societat democràtica per fer front a amenaces a la seguretat de l'Estat, la seguretat pública i la seva prevenció, o bé, a les autoritats competents amb finalitats de prevenció, investigació i enjudiciament d'infraccions penals, així com la seva execució de sancions.

Per al disseny adequat de disposicions destinades a crear excepcions, s'haurà de seguir l'esquema previst en l'apartat 6 d'aquests Estàndards.

5. Àmbit d'aplicació territorial

5.1. Els Estàndards recomanen que les legislacions nacionals corresponents es dissenyin per ser aplicables al tractament de dades personals efectuat:

- a. Per un responsable o encarregat establert en territori dels Estats Iberoamericans.
- b. Per un responsable o encarregat no establert en territori dels Estats Iberoamericans, quan les activitats del tractament estiguin relacionades amb l'oferta de béns o serveis dirigits als residents dels Estats Iberoamericans, o bé, estiguin relacionades amb el control del seu comportament, en la mesura que aquest tingui lloc als Estats Iberoamericans.
- c. Per un responsable o encarregat que no estigui establert en un Estat Iberoamericà però li resulti aplicable la legislació nacional d'aquest Estat, derivat de la celebració d'un contracte o en virtut del dret internacional públic.
- d. Per un responsable o encarregat no establert en territori dels Estats Iberoamericans i que utilitzi o recorri a mitjans, automatitzats o no, situats en aquest territori per tractar dades personals, llevat que aquests mitjans s'utilitzin només amb finalitats de trànsit.

52. Per als efectes dels presents Estàndards, s'entendrà per establiment el lloc de l'administració central o principal del responsable o encarregat, el qual s'haurà de determinar en funció de criteris objectius i implicar l'exercici efectiu i real d'activitats de gestió que determinin les principals decisions quant a les finalitats i mitjans del tractament de dades personals que dugui a terme, a través de modalitats estables.

53. La presència i utilització de mitjans tècnics i tecnologies per al tractament de dades personals o les activitats de tractament no constituïran, en si mateixes, un establiment principal i no seran considerats com a criteris determinants per a la defensa de l'establiment principal del responsable o encarregat.

54. Quan el tractament de dades personals el realitzi un grup empresarial, l'establiment principal de l'empresa que exerceix el control s'haurà de considerar l'establiment principal del grup empresarial, excepte quan els fins i mitjans del tractament els determini efectivament una altra de les empreses del grup.

6. Excepcions generals al dret a la protecció de dades personals

61. La legislació nacional dels Estats Iberoamericans aplicable en la matèria podrà limitar el dret a la protecció de dades en termes del que preveu l'apartat 4.4.

62. Les excepcions i limitacions seran reconegudes de manera expressa en una llei en sentit formal i material, amb el propòsit de brindar certesa suficient als titulars sobre la naturalesa i abast de la mesura.

63. En el cas que algun dels Estats Iberoamericans adverteixi la necessitat de preveure alguna excepció o limitació al dret a la protecció de dades personals, es

recomana que la legislació, on s'estableixi, indiqui, com a mínim, disposicions relatives a:

- a. La finalitat del tractament.
- b. Les categories de dades personals de què es tracti.
- c. L'abast de les limitacions establertes.
- d. Les garanties adequades per evitar accessos o transferències il·lícites o desproporcionades.
- e. La determinació del responsable o responsables.
- f. Els terminis de conservació de les dades personals.
- g. Els possibles riscos per als drets i llibertats dels titulars.
- h. El dret dels titulars a ser informats sobre la limitació, llevat que resulti perjudicial o incompatible a les finalitats d'aquesta.

64. Les lleis hauran de ser necessàries, adequades i proporcionals en una societat democràtica, i hauran de respectar els drets i les llibertats fonamentals dels titulars.

7. Ponderació del dret a la protecció de dades personals

71. Els Estats Iberoamericans podran establir excepcions, en la seva constitució, legislació o en resolucions dels tribunals, al compliment de certs principis o drets en matèria de protecció de dades personals, exclusivament en la mesura que resulti necessari per a la salvaguarda d'altres drets i llibertats fonamentals, que així ho meritin i justifiquin, com podria presentar-se en el cas de la llibertat d'expressió, premsa i informació, entre d'altres.

Les excepcions s'hauran d'aplicar de forma estricta, adoptant mesures proporcionals als objectius perseguits, havent en tot moment, aquesta limitació, estar justificada, així com ser adequada i proporcional en una societat democràtica.

72. Aquesta exempció haurà de requerir d'un exercici de ponderació amb la finalitat de determinar la necessitat, idoneïtat i proporcionalitat de la restricció o excepció conforme a les regles i criteris que estableixin els Estats Iberoamericans en el seu dret intern.

8. Tractament de dades personals d'infants i adolescents, responsabilitat reforçada

8.1. En el tractament de dades personals concernents a infants i adolescents, els Estats Iberoamericans prioritzaran la protecció de l'interès superior d'aquests,

d'acord amb la Convenció sobre els Drets de l'Infant i altres instruments internacionals que busquin el seu benestar, el respecte de la seva autonomia progressiva i protecció integral.

8.2. Els Estats Iberoamericans promouran:

- a. En la formació acadèmica d'infants i adolescents, l'ús responsable, adequat i segur de les tecnologies de la informació i comunicació i els eventuais riscos als quals s'enfronten en ambients digitals respecte del tractament indegut de les seves dades personals, així com el respecte dels seus drets i llibertats.
- b. El disseny i implementació de polítiques destinades a aconseguir que la informació dirigida a menors es presenti en llenguatge clar, senzill i accessible perquè compregui les implicacions sobre el tractament de les seves dades personals.

8.3. El tractament de dades personals d'infants i adolescents haurà de ser objecte de mesures especials de responsabilitat reforçada. La naturalesa i intensitat d'aquestes mesures s'ha de determinar amb un enfocament basat en risc, d'acord amb el seu interès superior i protecció integral.

Entre el tipus de mesures a considerar hi ha les configuracions per defecte protectores, les limitacions d'accés, restriccions a perfils i publicitat comportamental, la verificació efectiva de l'edat, quan resulti pertinent, els sistemes de recomanació ajustats per evitar continguts nocius, les eines per bloquejar, silenciar i controlar grups, la prohibició de descàrregues i/o captures de pantalla de contingut sobre menors, entre d'altres.

9. Tractament de neurodades

9.1. El tractament de dades neuronals haurà de ser objecte de mesures especials de responsabilitat reforçada. La naturalesa i intensitat d'aquestes mesures s'haurà de determinar amb un enfocament basat en risc.

En el tractament de dades neuronals s'haurà de tenir especial cura en el compliment dels principis de minimització, exactitud, transparència, lleialtat, seguretat i responsabilitat proactiva.

9.2. Es consideren tractaments d'alt risc amb dades neuronals, les que tinguin per objecte:

- a. Inferir indegudament estats mentals o conviccions íntimes.
- b. Modificar indegudament la voluntat, les decisions o el comportament de les persones.
- c. Vigilar massivament en contextos laborals, educatius o governamentals, amb fins de control o supervisió.
- d. Identificar o autenticar les persones per mitjà de patrons neuronals.

Els tractaments descrits podrien ser matèria de prohibicions en la legislació dels Estats Iberoamericans.

10. Tractament de dades personals de caràcter sensible o de categories especials de dades

10.1. El responsable no podrà tractar dades personals sensibles, o categories especials de dades, llevat que es presenti alguna de les excepcions que es descriuen:

- a. El tractament resulti indispensable per raons d'interès públic, per a la qual cosa, s'haurà d'analitzar la proporcionalitat en atenció a l'objectiu perseguit, respectant en l'essencial el dret a la protecció de dades i establint mesures adequades per a la protecció dels interessos i drets fonamentals del titular.
- b. El tractament es produeixi amb relació a dades personals que el seu titular hagi fet manifestament públiques.
- c. El tractament sigui necessari per a la protecció d'interessos vitals del titular o d'una altra persona, en el cas que el titular de dades no estigui capacitat, físicament o jurídicament, per donar el seu consentiment.
- d. El tractament sigui requerit per a la formulació, l'exercici o la defensa de reclamacions o quan els tribunals actuïn en exercici de la seva funció judicial.
- e. El tractament sigui necessari amb finalitats de recerca científica o històrica o fins estadístiques, per a la qual cosa, s'haurà d'analitzar la proporcionalitat en atenció a l'objectiu perseguit, respectant en l'essencial el dret a la protecció de dades i establint mesures adequades per a la protecció dels interessos i drets fonamentals del titular de les dades.
- f. El tractament resulti necessari per raons d'interès públic, en l'àmbit de la salut pública, enfront d'amenaques transfrontereres greus per a la salut, per garantir nivells adequats de qualitat i de seguretat de l'assistència sanitària i de medicaments o productes sanitaris, per a la qual cosa, s'hauran d'adoptar les mesures adequades per protegir els drets i llibertats del titular de dades.
- g. Es tracti de dades biomètriques necessàries amb el propòsit de confirmar la identitat d'un titular de dades, sempre que les esmentades dades biomètriques, o els mitjans necessaris per a la verificació, estiguin sota el control exclusiu del titular de dades.

10.2. La legislació nacional dels Estats Iberoamericans aplicable en la matèria podrà establir excepcions, garanties i condicions addicionals per assegurar el degut tractament de les dades personals sensibles, de conformitat amb el seu dret intern.

Capítol II

Principis de protecció de dades personals

11. Principis aplicables al tractament de dades personals

11.1. En el tractament de dades personals s'haurà de complir els principis de legitimitat o licitud, lleialtat, transparència, finalitat, o minimització, qualitat, responsabilitat proactiva i demostrada, seguretat i confidencialitat.

La lectura, interpretació, aplicació i implementació d'aquests principis s'haurà de fer des d'un enfocament respectuós de la dignitat humana, particularment, amb el propòsit de fer efectiva l'autonomia personal, la integritat física i psíquica, així com per evitar la instrumentalització de les persones o la seva discriminació.

En tot cas, s'haurà d'evitar que es produeixin limitacions o afectacions desproporcionades, al voltant de l'autonomia i a la no instrumentalització de les persones, especialment en el context de tractaments d'alt risc o relacionats amb inferències sobre dades sensibles o especialment protegides. Les inferències, perfils, prediccions o dades derivades generades a partir del tractament de dades personals hauran d'estar subjectes a garanties adequades de qualitat, pertinència, proporcionalitat i supervisió.

12. Principi de legitimitat i licitud

12.1. Es consideren causes habilitants vàlides per al tractament de dades personals, les següents:

- a. El titular atorgui el seu consentiment per a una o diverses finalitats específiques.
- b. El tractament sigui necessari per al compliment d'una ordre judicial, resolució o mandat fundat i motivat d'autoritat pública competent.
- c. El tractament sigui necessari per a l'exercici de facultats pròpies de les autores públiques o es realitzi en virtut d'una habilitació legal.
- d. El tractament sigui necessari per al reconeixement o defensa dels drets del titular davant d'una autoritat pública.
- e. El tractament sigui necessari per a l'execució d'un contracte o precontracte en el qual el titular sigui part.
- f. El tractament sigui necessari per al compliment d'una obligació legal aplicable al responsable.
- g. El tractament sigui necessari per protegir interessos vitals del titular o d'una altra persona física.

- h. El tractament sigui necessari per raons d'interès públic establertes o previstes en llei.
- i. El tractament sigui necessari per a la satisfacció d'interessos legítims perseguits pel responsable o per un tercer, de conformitat amb la llei aplicable a cada país, sempre que es compleixi amb les condicions següents:
 - 1) Estar en presència d'un interès legítim lícit relacionat amb activitats reals, per la qual cosa, de tractar-se de situacions hipotètiques, no serà vàlid.
 - 2) Haver valorat i determinat que no existeixen alternatives raonables, igual d'eficaces, menys intrusives, per aconseguir els fins perseguits. Si hi ha alguna alternativa raonable, amb la mateixa eficàcia, no és procedent l'interès legítim.
 - 3) Haver desenvolupat un exercici de ponderació per cerciorar-se que els interessos individuals, juntament amb els drets i llibertats fonamentals, dels titulars, no prevalen davant d'aquest interès legítim. Per a aquest propòsit, s'haurà de considerar els interessos dels titulars, l'impacte del tractament i les seves expectatives raonables, així com l'existència de salvaguardes addicionals que podrien limitar l'impacte en el titular de les dades. Durant aquest exercici de ponderació s'haurà de tenir especial cura si el titular és un infant o adolescent.

Les autoritats, institucions, entitats, organismes o serveis públics de l'Estat, estaran impeditos per utilitzar l'interès legítim com a causa habilitant per al tractament de dades personals, en l'exercici de les seves funcions o atribucions.

13. Condicions per al consentiment

- 13.1. Quan sigui necessari obtenir el consentiment del titular, el responsable demostrarà de manera indubtable que el titular va atorgar el seu consentiment, ja sigui a través d'una declaració o una acció afirmativa clara.
- 13.2. En el cas que el consentiment es produeixi en el context d'una declaració escrita que també es refereixi a altres assumptes, la sol·licitud de consentiment es presentarà de tal manera que es distingeixi clarament d'aquests altres assumptes, de forma comprensible i de fàcil accés i amb un llenguatge clar i senzill. Tot consentiment obtingut mitjançant pràctiques contràries a la normativa aplicable mancarà de validesa.
- 13.3. Sempre que sigui requerit el consentiment per al tractament de les dades personals, el titular podrà revocar-lo en qualsevol moment, per a la qual cosa el responsable establirà mecanismes senzills, àgils, eficaços i gratuïts.

14. Consentiment per al tractament de dades personals d'infants i adolescents

- 14.1. En l'obtenció del consentiment d'infants i adolescents, el responsable obtindrà l'autorització del titular de la pàtria potestat o tutela, conforme al que disposa

en les regles de representació previstes en el dret intern dels Estats Iberoamericans, o en el seu cas, demanarà directament l'autorització del menor d'edat si el dret intern de cada Estat Iberoamericà ha establert una edat mínima perquè el pugui atorgar directament i sense cap representació del titular de la pàtria potestat o tutela. El consentiment obtingut de forma contrària al que aquí s'ha establert es considerarà il·lícit.

142. El responsable realitzarà esforços raonables per verificar que el consentiment va ser atorgat pel titular de la pàtria potestat o tutela, o bé, pel menor directament atenent la seva edat d'acord amb el dret intern de cada Estat Iberoamericà, tenint en compte la tecnologia disponible.

143. El tractament per a l'elaboració de perfils amb finalitats publicitàries requeriria, si s'escau, d'un consentiment específic i separat del consentiment per a altres tractaments.

15. Principi de lleialtat

15.1. El responsable tractarà les dades personals en la seva possessió prioritzant la protecció dels interessos del titular i abstenint-se de tractar aquests a través de mitjans enganyosos o fraudulents.

15.2. Per als efectes dels presents Estàndards, es consideraran deslleials aquells tractaments de dades personals que donin lloc a una discriminació injusta o arbitrària contra els titulars.

16. Principi de transparència

16.1. El responsable informarà el titular sobre l'existència mateixa i característiques principals del tractament al qual seran sotmeses les seves dades personals, per tal que pugui prendre decisions informades al respecte.

16.2. El titular té dret, almenys, a conèixer la informació següent:

- a. La seva identitat i dades de contacte.
- b. Les categories, classes o tipus de dades objecte del tractament.
- c. La causa vàlida conforme a la qual es realitza el tractament.
- d. Les finalitats del tractament a què seran sotmeses les seves dades personals.
- e. Les dades de contacte del delegat de protecció de dades, si s'escau.
- f. L'interès legítim perseguit, així com la informació indispensable per donar certesa als titulars que els seus drets i llibertats fonamentals no es veuen trastocats per aquest tractament basat en un interès legítim. Aquest supòsit, únicament en el cas que l'interès legítim sigui la causa habilitant del tractament.

- g. Les comunicacions, nacionals o internacionals, de dades personals que pretengui realitzar, incloent-hi els destinataris i les finalitats que en motiven la realització.
- h. El termini de conservació de les dades. Si no és possible informar el termini, els criteris utilitzats per establir el termini.
- i. L'existència, forma i mecanismes o procediments a través dels quals podrà exercir els drets d'accés, rectificació, cancel·lació o dret a l'oblit, oposició, portabilitat, limitació del tractament i a no ser objecte de decisions automatitzades.
- j. L'existència de decisions automatitzades amb informació útil per als titulars sobre la lògica aplicada, la rellevància del tractament i les seves conseqüències, en un llenguatge clar, senzill i de fàcil comprensió. També, quan resulti pertinent, s'informarà, els titulars, sobre l'elaboració de perfils, les fonts de dades de referència i les conseqüències principals d'aquest tractament. Quan s'utilitzin sistemes d'intel·ligència artificial, s'haurà de proporcionar informació significativa sobre el paper del sistema en la presa de decisions, el grau d'automatització existent, les principals variables o criteris utilitzats i les limitacions rellevants del sistema.
- k. Si s'escau, l'origen de les dades personals quan el responsable no les hagués obtingut directament del titular.

163. La informació proporcionada al titular haurà de ser suficient i fàcilment accessible, així com redactar-se i estructurar-se en un llenguatge clar, senzill i de fàcil comprensió per als titulars a qui va dirigida, especialment si es tracta d'infants i adolescents.

164. Tot responsable comptarà amb polítiques transparents dels tractaments de dades personals que realitzi.

17. Principi de finalitat

17.1. Tot tractament de dades personals es limitarà al compliment de finalitats determinades, explícites i legítimes.

17.2. El responsable no podrà tractar les dades personals en la seva possessió per a finalitats diferents a aquelles que van motivar el tractament original d'aquests, llevat que concorri alguna de les causes que habilitin un nou tractament de dades conforme al principi de legitimació.

El tractament de dades per a finalitats diferents de les que van motivar el tractament serà factible sempre que s'avaluï i corroborei, prèviament, que aquestes finalitats són compatibles amb les que van motivar el tractament inicialment. Per avaluar la compatibilitat s'haurà de tenir en compte els factors següents:

- a. El vincle entre la finalitat inicial i la nova.
- b. La naturalesa de les dades, particularment si s'està en presència de dades sensibles.
- c. El context conforme al qual es van obtenir les dades.
- d. L'existència de garanties tècniques i organitzatives en benefici dels titulars.
- e. Les expectatives raonables dels titulars.
- f. L'existència de mesures adequades de governança, traçabilitat i protecció de drets, particularment quan es pretengui la reutilització de dades per a l'entrenament, ajust, validació o millora de sistemes automatitzats o d'intel·ligència artificial.

Aquest supòsit no s'aplicarà als tractaments basats en el consentiment.

173. El tractament ulterior de dades personals amb finalitats arxivístiques, d'investigació científica i històrica o amb finalitats estadístiques, tots ells, en favor de l'interès públic, no es considerarà incompatible amb les finalitats inicials.

174. En el cas del tractament de dades de menors, per a un nou propòsit, la protecció dels drets de l'infant haurà de ser considerada amb la mateixa importància que quan es van obtenir les dades per primera vegada.

18. Principi de finalitat

18.1. El responsable tractarà únicament les dades personals que resultin adequades, pertinents i limitades al mínim necessari amb relació a les finalitats que justifiquen el seu tractament. La utilització de tecnologies automatitzades o sistemes d'intel·ligència artificial no justificarà, per si sola, l'obtenció massiva, indiscriminada o desproporcionada de dades personals.

19. Principi de qualitat

19.1. El responsable adoptarà les mesures necessàries per mantenir exactes, complets, pertinents i actualitzades les dades personals en la seva possessió, de tal manera que no s'alteri la seva veracitat, fiabilitat i adequació a les finalitats que van motivar el seu tractament. La qualitat de les dades personals s'haurà d'avaluar atenent la naturalesa, context, finalitats i possibles efectes del tractament sobre els drets i llibertats de les persones.

En tractaments automatitzats, incloent-hi els realitzats mitjançant sistemes d'intel·ligència artificial, el responsable haurà d'adoptar mesures raonables per garantir la qualitat, pertinència, representativitat, integritat i actualització de les dades utilitzades al llarg del cicle de vida del sistema, incloent-hi les dades d'entrenament, validació, prova, ajust, entrada, supervisió i funcionament.

Així mateix, haurà d'implementar mecanismes de governança i supervisió destinats a prevenir o mitigar biaixos indeguts, inferències inexactes, discriminació arbitrària, associacions errònies, degradació de la qualitat de les dades o resultats manifestament falsos, inexactes, desproporcionats o enganyosos, o derivats de dades incompletes, desactualitzades, no representatives o descontextualitzades.

Quan el tractament impliqui elaboració de perfils, sistemes predictius o Intel·ligència artificial, el responsable haurà d'avaluar periòdicament la fiabilitat, pertinència, exactitud, proporcionalitat i qualitat de les inferències, classificacions, recomanacions, prediccions o resultats generats pel sistema, especialment quan puguin produir efectes jurídics o impactes significatius sobre les persones.

192. Quan les dades personals haguessin deixat de ser necessàries per al compliment de les finalitats que van motivar el seu tractament, el responsable les suprimirà o eliminarà dels seus arxius, registres, bases de dades, expedients o sistemes d'informació, o en el seu cas, les sotmetrà a un procediment d'anonimització. En tractaments automatitzats, incloent-hi els executats mitjançant sistemes d'intel·ligència artificial, el responsable haurà d'adoptar mesures raonables per evitar la reutilització incompatible, persistència indeguda o conservació desproporcionada de dades personals i inferències derivades d'aquests.

193. En la supressió de les dades personals, el responsable implementarà mètodes i tècniques orientades a l'eliminació definitiva i segura d'aquestes.

194. Les dades personals únicament seran conservades durant el termini necessari per al compliment de les finalitats que justifiquin el seu tractament o aquelles relacionades amb exigències legals aplicables al responsable.

No obstant això, la legislació nacional dels Estats Iberoamericans aplicable en la matèria podrà establir excepcions respecte al termini de conservació de les dades personals, amb ple respecte als drets i garanties del titular.

20. Principi de responsabilitat proactiva i demostrada

20.1. El responsable implementarà mesures tècniques i organitzatives, proporcionals al risc per acreditar el compliment de la normativa sobre protecció de dades personals.

Per a la determinació del risc s'haurà de tenir en compte la naturalesa, àmbit, context i propòsits del tractament, així com la probabilitat, i gravetat, que es produeixin afectacions als drets i llibertats fonamentals dels titulars.

Les certificacions, les normes corporatives vinculants, els codis de conducta, o esquemes anàlegs, podran servir per demostrar el compliment, sempre que els esmentats mecanismes posseeixin els següents atributs: siguin reconeguts per una autoritat de protecció de dades personals, aquest reconeixement es basi en una supervisió independent i acreditada i siguin mecanismes transparents i verificables públicament.

202. L'anterior aplicarà quan les dades personals siguin tractades per part d'un encarregat a nom i per compte del responsable, així com al moment de realitzar transferències de dades personals.

203. Entre els mecanismes que el responsable podrà adoptar per complir amb el principi de responsabilitat es troben, de manera enunciativa però no limitativa, els següents:

- a. Destinar recursos per a la instrumentació de programes i polítiques de protecció de dades personals.
- b. Implementar sistemes d'administració de riscos associats al tractament de dades personals.
- c. Elaborar polítiques i programes de protecció de dades personals obligatòries i exigibles a l'interior de l'organització del responsable.
- d. Posar en pràctica un programa de capacitat i actualització del personal sobre les obligacions en matèria de protecció de dades personals.
- e. Revisar periòdicament les polítiques i programes de seguretat de dades personals per determinar les modificacions que es requereixin.
- f. Establir un sistema de supervisió i vigilància interna i/o externa, incloent auditories, per comprovar el compliment de les polítiques de protecció de dades personals.
- g. Establir procediments per rebre i respondre dubtes i queixes dels titulars.
- h. Mantenir mecanismes raonables de governança, traçabilitat, documentació, registre de decisions rellevants, supervisió, control i gestió de riscos, incloent-hi, quan resulti pertinent, mecanismes de supervisió humana efectiva i revisió periòdica d'impactes.

204. El responsable revisarà i avaluarà permanentment els mecanismes que per a tal efecte adopti voluntàriament per complir amb el principi de responsabilitat, amb l'objecte de mesurar el seu nivell d'eficàcia quant al compliment de la legislació nacional aplicable.

21. Principi de seguretat

21.1. El responsable i l'encarregat establiran i mantindran, amb independència del tipus de tractament que efectui, mesures de caràcter administratiu, físic i tècnic idònies per garantir un nivell de seguretat adequat al risc que, en el seu cas, compregui, els elements per garantir la confidencialitat, integritat, resiliència i disponibilitat permanents dels sistemes i serveis de tractament, la pseudonimització i xifrat de dades, la possibilitat de restaurar la disponibilitat i accés a les dades personals, de forma ràpida, quan s'hagi tingut un incident físic o tècnic.

21.2. Per a la determinació de les mesures referides en l'apartat anterior, el responsable considerarà els següents factors:

- a. El risc per als drets i llibertats dels titulars, en particular, pel valor potencial quantitatiu i qualitatiu que poguessin tenir les dades personals tractades per a una tercera persona no autoritzada per a la seva possessió.
- b. L'estat de la tècnica.
- c. Els costos d'aplicació.
- d. La naturalesa de les dades personals tractades, en especial si es tracta de dades personals sensibles.
- e. L'abast, context i les finalitats del tractament.
- f. Les transferències internacionals de dades personals que es realitzin o pretenguin realitzar.
- g. El nombre de titulars.
- h. Les possibles conseqüències que es derivarien d'una vulneració per als titulars.
- i. Les vulneracions prèvies ocorregudes en el tractament de dades personals.

21.3. El responsable i l'encarregat duran a terme una sèrie d'accions que garanteixin l'establiment, implementació, operació, monitoratge, revisió, manteniment i millora contínua de les mesures de seguretat aplicables al tractament de les dades personals, de manera periòdica.

El responsable i l'encarregat implementaran mesures destinades a assegurar que tota persona, que actui sota la seva autoritat en el tractament dades, estigui obligada a complir amb les instruccions i compromisos destinats a garantir la seguretat, en tota la cadena de tractament.

En tractaments automatitzats, incloent-hi els realitzats mitjançant sistemes d'intel·ligència artificial, aquestes mesures hauran d'incloure, quan resulti pertinent, controls sobre integritat de dades, control de versions, monitoratge de funcionament, protecció enfront de manipulació del sistema i mitigació de comportaments no previstos.

22. Notificació de vulneracions a la seguretat de les dades personals

22.1. Quan el responsable tingui coneixement d'una vulneració de seguretat de dades personals, ocorreguda en qualsevol fase del tractament, notificarà a l'autoritat de protecció de dades personals aquest esdeveniment, sense cap dilació, llevat que, després d'avaluar-la, es determini que no genera un risc per als drets i llibertats dels titulars.

La notificació que el responsable dugui a terme davant l'autoritat de protecció de dades personals haurà de descriure almenys els continguts següents:

- a. La naturalesa de la vulneració de la seguretat de les dades personals.
- b. Les possibles conseqüències de la vulneració de la seguretat de les dades personals.
- c. Les mesures adoptades o proposades, pel mateix responsable, per solucionar l'esmentada violació.
- d. Les mesures destinades a mitigar els possibles efectes negatius, si és el cas.

L'encarregat haurà de notificar al responsable, sense cap dilació, les vulneracions de seguretat de què tingui coneixement.

222. Els titulars hauran de ser notificats de les vulneracions de la seguretat de dades personals que comportin un alt risc per als seus drets i llibertats. El responsable haurà de fer la notificació sense dilació indeguda.

223. La notificació que faci el responsable als titulars afectats estarà redactada en un llenguatge clar i senzill.

224. La notificació que el responsable comuniqui al titular contindrà, almenys, la informació següent:

- a. La naturalesa de l'incident.
- b. Les dades personals compromeses.
- c. Les accions correctives realitzades de forma immediata.
- d. Les recomanacions al titular sobre les mesures que aquest pugui adoptar per protegir els seus interessos.
- e. Els mitjans disponibles al titular per obtenir més informació al respecte.

225. El responsable documentarà tota vulneració de seguretat de les dades personals ocorreguda en qualsevol fase del tractament, identificant, de manera enunciativa però no limitativa, la data en què va ocórrer; el motiu de la vulneració; els fets relacionats amb ella i els seus efectes i les mesures correctives implementades de forma immediata i definitiva, la qual estarà a disposició de l'autoritat de control.

226. La legislació nacional dels Estats Iberoamericans aplicable en la matèria establirà els efectes de les notificacions de vulneracions de seguretat que realitzi el responsable a l'autoritat de control, pel que fa als procediments, forma i condicions de la seva intervenció, amb el propòsit de salvaguardar els interessos, drets i llibertats dels titulars afectats.

23. Principi de confidencialitat

23.1. El responsable establirà controls o mecanismes perquè els qui intervinguin en qualsevol fase del tractament de les dades personals mantinguin i respectin la confidencialitat dels mateixos, obligació que subsistirà encara després de finalitzar les seves relacions amb el titular.

Això anterior, sense perjudici que les comunicacions i transferències de dades personals es realitzin de conformitat amb el que preveu la legislació.

Capítol III

Drets del titular

24. Drets

24.1. En tot moment el titular o el seu representant podran demanar al responsable, l'accés, rectificació, supressió i dret a l'oblit, oposició, dret a no ser objecte de decisions exclusiva o essencialment automatitzades, la portabilitat de les dades personals i la limitació del tractament de les dades que li concerneixen.

24.2. L'exercici de qualsevol dels drets referits en l'apartat anterior no és requisit previ, ni impedeix l'exercici d'un altre.

25. Dret d'accés

25.1. El titular tindrà el dret de sol·licitar l'accés a les seves dades personals en possessió del responsable, així com a conèixer qualsevol informació relacionada amb les condicions generals i específiques del seu tractament.

26. Dret de rectificació

26.1. El titular tindrà el dret a obtenir del responsable la rectificació o correcció de les seves dades personals, quan aquestes resultin ser inexactes, incompletes o no estiguin actualitzades.

27. Dret de supressió i dret a l'oblit

27.1. El titular tindrà dret a sol·licitar la supressió de les seves dades personals al responsable, a fi que aquests se suprimeixin sense cap dilació en els següents casos:

- a. Les dades no resultin necessàries en atenció als propòsits per als quals es van obtenir.

- b. El titular revogui el seu consentiment, en el cas que el tractament s'hi hagi basat.
- c. El titular s'hagi oposat al tractament, conforme a l'apartat 28.1, lletra a, i no prevalguin altres motius legítims, o l'interessat s'oposi conforme a la lletra b de l'esmentat número.
- d. Les dades hagin estat tractades de forma il·lícita.

En el cas que les dades personals s'hagin fet públiques, especialment en entorns digitals, i el responsable estigui obligat a suprimir les dades en termes d'algun dels casos descrits, aquest responsable haurà d'informar els altres responsables que estiguin tractant les dades, la sol·licitud de supressió de qualsevol enllaç a aquestes dades o a qualsevol còpia o rèplica de les mateixes. L'exercici d'aquest dret podrà limitar-se vàlidament quan el tractament sigui indispensable per a l'exercici de la llibertat d'expressió i informació, el compliment d'una obligació legal, per motius d'interès públic, per a fins d'investigació científica, històrica o estadístics i per a la formulació, exercici i defensa de reclamacions.

28. Dret d'oposició

28.1. El dret d'oposició únicament podrà exercir-se en el cas que el tractament s'hagi produït amb motiu del compliment d'una actuació basada en l'interès públic, derivat de l'exercici de funcions, atribucions o potestats públiques, o bé, per a la satisfacció d'interessos legítims.

El titular podrà exercir el seu dret d'oposició:

- a. Per motius relacionats amb la seva situació particular, inclosa l'elaboració de perfils. El responsable haurà de cessar el tractament llevat que acrediti motius legítims imperiosos que prevalguin respecte dels drets i llibertats fonamentals del titular, o bé, per a la formulació, l'exercici o defensa de reclamacions.
- b. El tractament de les seves dades personals tingui per objecte el màrqueting directe, inclosa l'elaboració de perfils, en la mesura que estigui relacionada amb aquesta activitat.

28.2 Tractant-se de l'incís anterior, quan el titular s'oposi al tractament amb finalitats de màrqueting directe, les seves dades personals deixaran de ser tractades per a aquestes finalitats.

28.3. Quan el tractament de dades personals s'hagi realitzat amb motiu dels interessos legítims del responsable, en el context del desenvolupament i l'explotació d'un sistema d'intel·ligència artificial, cas en el qual el dret d'oposició serà incondicional per al seu titular.

El responsable haurà d'adoptar mesures raonables de governança, traçabilitat i control destinades a facilitar l'exercici efectiu d'aquest dret, tenint en compte la naturalesa del tractament i els casos en què la supressió, desvinculació o cessament ple de l'ús de les dades personals o de les inferències derivades d'aquestes no resulti tècnicament o materialment viable.

29. Dret a no ser objecte de decisions individuals automatitzades

29.1. El titular tindrà dret a no ser objecte de decisions que li produeixin efectes jurídics o l'afectin de manera significativa quan es basin exclusivament o essencialment en tractaments automatitzats, incloent-hi els realitzats mitjançant sistemes d'intel·ligència artificial destinats a avaluar, classificar, recomanar, perfilar, analitzar o predir aspectes personals del titular.

Els menors no hauran de ser objecte de decisions que produeixin efectes jurídics o significatius, basades únicament en tractament automatitzat, llevat que existeixin garanties reforçades.

29.2. El que disposa l'apartat anterior no resultarà aplicable quan el tractament automatitzat de dades personals sigui necessari per a la celebració o l'execució d'un contracte entre el titular i el responsable; estigui autoritzat pel dret intern dels Estats Iberoamericans, o bé, es basi en el consentiment demostrable del titular.

29.3. No obstant això, quan sigui necessari per a la relació contractual o el titular hagués manifestat el seu consentiment tindrà dret a obtenir la intervenció humana qualificada significativa i efectiva, implicant capacitat real de comprendre els fonaments principals del sistema, avaluar críticament els seus resultats i apartar-se raonadament d'ells; rebre una explicació significativa i clara sobre la lògica aplicada, de manera que pugui conèixer dels criteris principals i factors determinants al voltant de la decisió presa; la importància i les conseqüències principals d'aquest tractament per al seu titular, així com a expressar el seu punt de vista i impugnar la decisió.

29.4. El responsable no podrà dur a terme tractaments automatitzats de dades personals que tinguin com a efecte la discriminació dels titulars pel seu origen; creences o conviccions religioses, filosòfiques i morals; afiliació sindical; opinions polítiques; dades relatives a la salut, a la vida, neurodades, preferència o orientació sexual, així com dades genètiques o dades biomètriques.

30. Dret d'oposició

30.1. Quan es tractin dades personals per via electrònica o mitjans automatitzats, el titular tindrà dret a obtenir una còpia de les dades personals que hagués proporcionat al responsable o que siguin objecte de tractament, en un format electrònic estructurat, d'ús comú i lectura mecànica (format interoperable), que li permeti seguir utilitzant-les i transferir-les a un altre responsable, en cas que ho requereixi.

Aquest dret podrà exercir-se, únicament, en el cas que:

- a. S'estigui en presència d'un tractament automatitzat, exclusivament.
- b. El tractament estigui basat en el consentiment, o bé, en un contracte.

302. El titular podrà demanar que les seves dades personals es transfereixin directament de responsable a responsable quan sigui tècnicament possible.

303. El dret a la portabilitat de les dades personals no afectarà negativament els drets i llibertats d'altres.

304. Sens perjudici d'altres drets del titular, el dret a la portabilitat de les dades personals no resultarà procedent quan es tracti d'informació inferida, derivada, creada, generada o obtinguda a partir de l'anàlisi o tractament efectuat pel responsable sobre la base de les dades personals proporcionades pel titular, com és el cas de les dades personals que haguessin estat sotmeses a un procés de personalització, recomanació, categorització o creació de perfils.

31. Dret a la limitació del tractament de les dades personals

31.1. El titular tindrà dret a la limitació del tractament de dades personals en els següents casos:

- a. El titular exerceixi el seu dret de rectificació, durant el termini que permeti al responsable fer efectiu aquest dret.
- b. El titular s'oposi al tractament de les seves dades, durant el temps que faci possible al responsable constatar l'existència d'interessos legítims imperiosos que prevalguin sobre els del titular.
- c. El titular demani que les dades no siguin suprimides, davant tractaments il·lícits amb les seves dades, per exercir o defensar els seus drets.

El titular ho demani per a la formulació, exercici o defensa de reclamacions, en el cas de dades que hagin complert les seves finalitats.

31.2. Els titulars seran informats del cessament de la limitació del tractament, en tots els casos, previ a l'aixecament de l'esmentada mesura.

32. Exercici dels drets per a la protecció de les dades personals

32.1. El responsable establirà mitjans i procediments senzills, expedites, accessibles i gratuïts que permetin al titular exercir els seus drets d'accés, rectificació, supressió, oposició i portabilitat.

32.2. La legislació nacional dels Estats Iberoamericans aplicable en la matèria establirà els requeriments, terminis, termes i condicions en què els titulars podran exercir els seus drets d'accés, rectificació, supressió, oposició i portabilitat, així com les causals d'improcedència a l'exercici dels mateixos com podrien ser, de manera enunciativa però no limitativa:

- a. Quan el tractament sigui necessari per al compliment d'un objectiu important d'interès públic.
- b. Quan el tractament sigui necessari per a l'exercici de les funcions pròpies de les autoritats públiques.
- c. Quan el responsable acrediti tenir motius legítims perquè el tractament prevalgui sobre els interessos, els drets i les llibertats del titular.
- d. Quan el tractament sigui necessari per al compliment d'una disposició legal.
- e. Quan les dades personals siguin necessàries per al manteniment o compliment d'una relació jurídica o contractual.

323. La legislació nacional dels Estats Iberoamericans aplicable en la matèria podrà reconèixer que les persones físiques vinculades a morts o designats per aquests, exerceixin els drets a què es refereix el present estàndard respecte a les dades personals de morts que els concerneixen.

324. La legislació nacional dels Estats Iberoamericans aplicable en la matèria reconeixerà el dret que té el titular de no conformar-se o impugnar les respostes atorgades pel responsable davant una sol·licitud d'exercici dels drets al·ludits en el present apartat, o davant la falta de resposta d'aquest davant l'autoritat de control i, si s'escau, davant d'instàncies judicials de conformitat amb el dret intern de cada Estat Iberoamericà.

325. L'existència de mecanismes alternatius de solució de controvèrsies serà possible, sempre que es garanteixi la seva revisió judicial, que es tracta d'una alternativa voluntària, imparcial i que no exclou la via judicial. L'autoritat de protecció de dades personals haurà de supervisar que aquestes condicions es compleixin, per reconèixer la validesa de les actuacions desenvolupades a través d'aquests mecanismes.

Capítol IV

Encarregat

33. Abast de l'encarregat

33.1. L'encarregat realitzarà les activitats de tractament de les dades personals sense ostentar cap poder de decisió sobre l'abast i contingut del mateix, així com limitarà les seves actuacions als termes fixats pel responsable.

34. Formalització de la prestació de serveis de l'encarregat

34.1. La prestació de serveis entre el responsable i encarregat es formalitzarà mitjançant la subscripció d'un contracte o qualsevol altre instrument jurídic que considerin els Estats Iberoamericans en la legislació nacional aplicable en la matèria.

34.2. El contracte o instrument jurídic establirà, almenys, l'objecte, abast, contingut, durada, naturalesa i finalitat del tractament; el tipus de dades personals; les categories de titulars, així com les obligacions i responsabilitats del responsable i encarregat.

34.3. El contracte o instrument jurídic establirà, almenys, les següents clàusules generals relacionades amb els serveis que presti l'encarregat:

- a. Realitzar el tractament de les dades personals conforme a les instruccions del responsable.
- b. Abstenir-se de tractar les dades personals per a finalitats diferents a les instruïdes pel responsable.
- c. Implementar les mesures de seguretat conforme als instruments jurídics aplicables.
- d. Informar el responsable quan tingui lloc una vulneració a les dades personals que tracta per les seves instruccions.
- e. Guardar confidencialitat respecte de les dades personals tractades.
- f. Suprimir, retornar o comunicar a un nou encarregat designat pel responsable les dades personals objecte de tractament, un cop complerta la relació jurídica amb el responsable o per instruccions d'aquest, llevat que una disposició legal exigeixi la conservació de les dades personals, o bé, que el responsable autoritzi la comunicació d'aquests a un altre encarregat.
- g. Abstenir-se de transferir les dades personals, llevat del cas que el responsable així ho determini, o la comunicació derivi d'una subcontractació, o per mandat exprés de l'autoritat de control.

- h. Permetre al responsable i autoritat de control inspeccions i verificacions en les instal·lacions i dependències de l'encarregat.
- i. Generar, actualitzar i conservar la documentació que sigui necessària i que li permeti acreditar les seves obligacions.
- j. Col·laborar amb el responsable en tot allò relatiu al compliment de la legislació nacional de l'Estat Iberoamericà que resulti aplicable en la matèria.
- k. Quan el servei impliqui sistemes automatitzats, intel·ligència artificial o altres tecnologies emergents, proporcionar al responsable informació suficient sobre el funcionament general del sistema, les seves limitacions rellevants, mesures de seguretat, traçabilitat, qualitat de dades, supervisió i gestió de riscos, en la mesura necessària perquè el responsable pugui complir les seves obligacions.

34.4. Quan l'encarregat incompleixi les instruccions del responsable i decideixi per si mateix sobre l'abast, contingut, mitjans i altres qüestions del tractament de les dades personals assumirà la qualitat de responsable, conforme a la legislació nacional de l'Estat Iberoamericà que resulti aplicable en la matèria.

35. Subcontractació de serveis

35.1. L'encarregat podrà, al seu torn, subcontractar serveis que impliquin el tractament de dades personals, sempre que existeixi una autorització prèvia per escrit, específica o general del responsable, o bé, es determini expressament en el contracte o instrument jurídic subscrit entre aquest últim i l'encarregat.

35.2. El subcontractat assumirà el caràcter d'encarregat en els termes que determini la legislació nacional de l'Estat Iberoamericà aplicable en la matèria.

35.3. L'encarregat formalitzarà la prestació de serveis del subcontractat a través d'un contracte o qualsevol altre instrument jurídic que determini la legislació nacional de l'Estat Iberoamericà que resulti aplicable en la matèria.

35.4. Quan el subcontractat incompleixi les seves obligacions i responsabilitats respecte al tractament de dades personals que dugui a terme conforme a l'instruït per l'encarregat, assumirà la qualitat de responsable conforme a la legislació nacional de l'Estat Iberoamericà que resulti aplicable en la matèria.

Capítol V

Transferències internacionals de dades personals

36. Regles generals per a les transferències internacionals de dades personals

Les úniques transferències internacionals de dades personals que es recomanen com a vàlides seran les que responsables i encarregats realitzin conforme a les regles d'aquest apartat.

El responsable i encarregat podran realitzar transferències internacionals de dades personals en qualsevol dels següents supòsits:

- a. Un país tercer, part del seu territori, sector, activitat, o bé, una organització internacional, hagi estat reconegut amb un nivell adequat de protecció de dades personals, per part del país des del qual s'exportaran les dades.

Per dur a terme el reconeixement de nivell adequat, les autoritats de protecció de dades personals hauran d'avaluar, almenys, els aspectes següents:

- 1) L'Estat de Dret, concretament, el respecte pels drets fonamentals i les llibertats individuals, la legislació rellevant en matèria de protecció de dades personals, tant general com sectorial, la legislació sobre seguretat nacional, seguretat pública, de l'àmbit penal, així com la relativa a l'accés, per part de les autoritats de l'Estat, a les dades personals, amb el propòsit de corroborar el nivell d'equivalència, entre ambdós països en els temes descrits.
- 2) L'existència i funcionament efectiu d'una o més autoritats de protecció de dades personals, per a la qual cosa s'haurà de verificar que aquesta autoritat o autoritats responen al disseny i característiques previstes en l'apartat 42 dels Estàndards.
- 3) L'existència de drets individuals que puguin ser efectivament exercits pels seus titulars davant les autoritats de protecció de dades i els tribunals competents.
- 4) Els compromisos internacionals dels quals sigui part el país tercer o l'organització internacional, per comprovar els assoliments dels seus compromisos, al respecte, en matèria de dades personals.

Conclou l'avaluació, es podrà adoptar una decisió sobre la possibilitat de reconèixer, o no, un país tercer o organització internacional, amb nivell adequat de protecció. En el mateix document on s'adopti la decisió favorable al reconeixement, s'haurà d'establir el mecanisme de revisió periòdica, de permanència de les condicions al pas del temps. La revisió s'ha de dur a terme, almenys, cada 5 anys.

- b. En el cas que el país tercer o organització internacional al qual es vol fer una transferència internacional de dades personals no compti amb el reconeixement de nivell adequat per part del país des del qual s'exportaran les dades, el responsable o l'encarregat, podran oferir les garanties adequades a través dels següents instruments:
- 1) Clàusules tipus de protecció de dades personals adoptades per l'autoritat de protecció de dades personals perquè responsables i encarregats es puguin adherir, i mitjançant aquesta adhesió garantir el compliment de la legislació de protecció de dades del país des del qual s'exporten les dades.
 - 2) Codis de conducta vinculants i exigibles, representatius d'una associació o entitat sectorial, subjectes a mecanismes de supervisió independents i efectius, que assegurin que es respectarà la legislació de protecció de dades del país des del qual s'exporten les dades, i que han de ser avaluades i aprovades per l'autoritat de protecció de dades personals de l'esmentat país.
 - 3) Normes corporatives vinculants, que assegurin i demostrin que es respectarà la legislació de protecció de dades del país des del qual s'exporten les dades, revisades i aprovades per l'autoritat de protecció de dades personals d'aquest país.
 - 4) Certificacions que assegurin i demostrin que es respectarà la legislació de protecció de dades del país des del qual s'exporten les dades, revisades i aprovades per l'autoritat de protecció de dades personals de l'esmentat país.
 - 5) Instruments jurídicament vinculants i exigibles entre institucions i entitats públiques de l'Estat.
 - 6) Clàusules contractuals entre un responsable o un encarregat, al país des del qual s'exporten les dades, amb un destinatari en un país tercer o organització internacional. Aquestes clàusules requereixen ser autoritzades, per l'autoritat de protecció de dades personals, per a la seva validesa.
- c. Davant l'absència d'una decisió d'adequació o de garanties adequades, les transferències internacionals de dades es podran dur a terme en els següents casos d' excepció:
- 1) El titular hagi atorgat expressament el seu consentiment per a la transferència un cop informat dels possibles riscos d'aquesta.
 - 2) Resulti indispensable per a la celebració o execució d'un contracte, o de mesures precontractuals, que guardin relació amb el titular.
 - 3) Per raons d'interès públic.
 - 4) Per a la formulació, exercici i defensa de reclamacions.

5) Per a la protecció d'interessos vitals del titular, o d'un tercer, quan el titular estigui impossibilitat per atorgar el seu consentiment.

6) Es realitzi des d'un registre públic, l'objecte del qual sigui facilitar informació i estar obert a la consulta del públic, en general, o de qualsevol persona que acrediti un interès legítim, únicament en la mesura que es compleixi amb els requisits, de la normativa aplicable, per a la consulta.

Els supòsits descrits en els apartats 1) i 2), no seran aplicables a activitats dutes a terme per autoritats i institucions públiques de l'Estat, en exercici de atribucions, facultats o poders públics.

d. En el cas que una transferència internacional de dades personals no es pugui dur a terme a través d'algun dels mecanismes descrits en les literals a, b i c, es podrà realitzar de manera excepcional sempre que es donin totes les condicions següents:

1) No sigui repetitiva.

2) Impacti un nombre limitat de titulars.

3) Sigui necessària per a interessos legítims imperiosos del responsable, que prevalguin davant els drets i llibertats dels titulars. Aquests interessos legítims hauran de ser informats al titular.

4) El responsable hagi ofert garanties apropiades, d'acord amb la situació.

5) S'informi l'autoritat de protecció de dades personals.

L' excepció d) no serà aplicable a activitats dutes a terme per autoritats i institucions públiques de l'Estat, en exercici d'atribucions, facultats o poders públics.

Capítol VI

Mesures proactives en el tractament de dades personals

37. Reconeixement de mesures proactives

37.1. La legislació nacional dels Estats Iberoamericans aplicable en la matèria podrà reconèixer i establir mesures que promoguin el millor compliment de la seva legislació i coadjuvin a enfortir i elevar els controls de protecció de dades personals implementats pel responsable, entre les quals podran trobar-se les que a continuació s'indiquen en el present Capítol.

38. Privacitat per disseny i privacitat per defecte

38.1. El responsable aplicarà, des del disseny, en la determinació dels mitjans del tractament de les dades personals, durant el mateix i abans de recaptar les dades personals, mesures preventives de diversa naturalesa que permetin aplicar de forma efectiva els principis, drets i altres obligacions previstes en la legislació nacional de l'Estat Iberoamericà que li resulti aplicable. En tractaments automatitzats, incloent-hi els realitzats mitjançant sistemes d'intel·ligència artificial, les mesures hauran de contemplar mecanismes raonables de supervisió, traçabilitat, documentació, gestió de riscos i control del funcionament del sistema, atenent la naturalesa, context i possibles efectes del tractament.

38.2. El responsable garantirà que els seus programes, serveis, sistemes o plataformes informàtiques, aplicacions electròniques o qualsevol altra tecnologia que impliquin un tractament de dades personals, compleixin per defecte o s'ajustin als principis, drets i altres obligacions previstes en la legislació nacional de l'Estat Iberoamericà que li resulti aplicable. Específicament, per tal que únicament siguin objecte de tractament el mínim de dades personals i es limiti l'accessibilitat d'aquests, sense la intervenció del titular, a un nombre indeterminat de persones.

39. Oficial o delegat de protecció de dades personals

39.1. El responsable i l'encarregat designaran un oficial o delegat de protecció de dades personals per a la qual cosa tindran en consideració la seva formació i experiència professionals, els seus coneixements especialitzats, i degudament acreditats, en l'àmbit de la protecció de les dades personals, així com a la seva capacitat per exercir les funcions descrites en l'apartat 39.4.

La designació, d'un oficial o delegat de protecció de dades personals, serà obligada en els següents casos:

- a. Sigui una autoritat pública. Per a efectes d'aquesta referència, una autoritat pública no solament és aquella que forma part de l'Estat en estricte sentit, sinó també aquells particulars que desenvolupen activitats pròpies de l'Estat a través de concessions, permisos o autoritzacions, entre d'altres.
- b. Dugui a terme tractaments de dades personals que tinguin per objecte una observació habitual i sistemàtica de la conducta del titular.
- c. Faci tractaments de dades personals on sigui probable que comporti un alt risc d'afectació del dret a la protecció de dades personals dels titulars considerant, entre altres factors i de manera enunciativa però no limitativa, les categories de dades personals tractades, en especial quan es tracti de dades sensibles; les transferències que s'efectuïn; el nombre de titulars; l'abast del tractament; tecnologies d'informació utilitzades o les finalitats d'aquests.

39.2. El responsable que no es trobi en alguna de les causals previstes en l'article anterior podrà designar un oficial de protecció de dades personals si així ho estima convenient.

39.3. El responsable estarà obligat a donar suport a l'oficial de protecció de dades personals en l'acompliment de les seves funcions, facilitant-li els recursos necessaris per al seu acompliment i per al manteniment dels seus coneixements especialitzats i l'actualització d'aquests.

39.4. L'oficial de protecció de dades personals tindrà, almenys, les següents funcions:

- a. Assessorar el responsable, o l'encarregat, respecte als temes que siguin sotmesos a la seva consideració en matèria de protecció de dades personals.
- b. Coordinar a l'interior de l'organització del responsable, o de l'encarregat, les polítiques, programes, accions i altres activitats que corresponguin per al compliment en matèria de dades personals.
- c. Supervisar a l'interior de l'organització del responsable, o de l'encarregat, el compliment en matèria de dades personals.
- d. Cooperar amb l'autoritat de protecció de dades personals i ser el seu punt de contacte.

39.5. El responsable i l'encarregat garantiran que l'oficial o delegat no rebi instruccions al voltant de l'acompliment de les seves funcions, assegurant-se que no arribi a trobar-se en situacions de conflicte d'interès derivat d'altres activitats, dins de l'organització, en el seu cas. L'oficial o delegat retrà comptes a l'alta direcció o a la màxima autoritat del responsable o de l'encarregat.

40. Mecanismes d'autoregulació

40.1. El responsable podrà adherir-se, de manera voluntària, a esquemes d'autoregulació vinculant, que tinguin per objecte, entre d'altres, contribuir a la correcta aplicació de la legislació nacional de l'Estat Iberoamericà que resulti aplicable en la matèria i establir procediments de resolució de conflictes entre el responsable i titular sense perjudici d'altres mecanismes que estableixi la legislació nacional de la matèria aplicable, tenint en compte les característiques específiques dels tractaments de dades personals realitzats, així com l'efectiu exercici i respecte dels drets del titular.

40.2. Per als efectes de l'article anterior es podran desenvolupar, entre d'altres, codis deontològics i sistemes de certificació i els seus respectius segells de confiança que coadjuvin a contribuir als objectius assenyalats en el present article.

40.3. La legislació nacional dels Estats Iberoamericans aplicable en la matèria establirà les regles que corresponguin per a la validació, confirmació o reconeixement dels mecanismes d'autoregulació esmentats.

41. Avaluació d'impacte a la protecció de dades personals

41.1. Quan el responsable pretengui dur a terme un tipus de tractament de dades personals, especialment a través de tecnologies emergents o disruptives, incloent sistemes d'intel·ligència artificial, tecnologies biomètriques, neurotecnologies, sistemes predictius i altres tecnologies capaces de produir tractaments intensius, inferencials

o altament automatitzats de dades personals, que, per la seva naturalesa, abast, context o finalitats, sigui probable que comporti un alt risc per als drets i llibertats dels titulars, realitzarà, de manera prèvia al tractament, una avaluació de l'impacte de les operacions de tractament en la protecció de les dades personals.

L'avaluació haurà d'incloure, almenys, el següent:

- a. Una descripció sistemàtica de les operacions de tractament, que es té previst realitzar, les seves finalitats i, si s'escau, els interessos legítims perseguits pel responsable.
- b. La valoració sobre la necessitat i proporcionalitat de les operacions d'explotació a realitzar, en funció de les finalitats.
- c. L'avaluació de riscos per als drets i llibertats dels titulars.
- d. Les mesures contemplades davant els riscos. Aquí s'hauran d'indicar totes les garanties i mecanismes destinats a assegurar i demostrar la protecció de les dades personals i el compliment de la normativa aplicable en la matèria.
- e. La descripció de les mesures de governança algorítmica, les mesures previstes per a la supervisió, traçabilitat, control i mitigació de riscos associats a sistemes automatitzats o d'intel·ligència artificial.

Si escau, el responsable demanarà l'opinió dels titulars, respecte del tractament a realitzar, sens perjudici de l'interès públic, comercial o de seguretat, que en el seu cas poguessin implicar.

41.2 L'avaluació d'impacte a la protecció de les dades se suggereix sigui presentada, especialment, en aquests casos:

- a. Tractaments automatitzats o basats en sistemes d'intel·ligència artificial, inclosa l'elaboració de perfils, que generin recomanacions o decisions exclusiva o essencialment automatitzades, que puguin produir efectes jurídics, afectacions significatives similars o influir de manera rellevant en el comportament, decisions, accés a drets, oportunitats, serveis essencials o condicions de vida de les persones físiques.
- b. Tractament a gran escala de dades sensibles o de categories especials de dades.
- c. Els tractaments d' alt risc descrits en aquests Estàndards.
- d. Els tractaments que impliquin l'observació sistemàtica, a gran escala, en zones d'accés públic.
- e. Les transferències internacionals de dades personals a països no reconeguts amb nivell adequat sempre que no sigui possible oferir alguna de les garanties adequades reconegudes en l'apartat 36.1, incís b), o bé, no s'acrediti l'existència d'alguna de les excepcions de l'apartat 36.1, incís c).

En els casos en què el resultat de l'avaluació d'impacte reflecteixi que el tractament pot implicar un alt risc, de no implementar-se les mesures de mitigació idònies, el

responsable estarà obligat a consultar l'autoritat de protecció de dades personals, previ a iniciar el tractament.

L'objectiu d'aquesta consulta és que l'autoritat de protecció de dades personals assessori el responsable. Per a aquest propòsit, el responsable haurà de compartir amb l'esmentada autoritat l'avaluació d'impacte a la protecció de dades realitzada, així com tota aquella informació que resulti necessària.

Capítol VII

Autoritats de protecció de dades personals

42. Autoritats de protecció de dades personals

42.1. La legislació de protecció de dades personals haurà de contemplar l'existència d'una o més autoritats de protecció de dades personals, amb la finalitat de supervisar i assegurar el compliment de la normativa, així com garantir el respecte dels drets i llibertats de les persones.

42.2. Les autoritats de protecció de dades personals hauran d'estar dotades de plena autonomia des de la legislació i normativa que les reguli. La plena autonomia haurà de garantir, mínimament, complir amb el seu objectiu i exercir les seves facultats, atribucions, potestats i poders de forma imparcial i independent, alienes a tota influència externa, ja sigui directa o indirecta, i sense requerir ni admetre cap ordre ni instrucció.

Tot i que el màxim grau d'autonomia que reconegui l'ordre jurídic de cada Estat Iberoamericà podria resultar l'esquema més efectiu per al disseny d'autoritats, en els casos que no resulti factible, se'ls podrà dotar d'una autonomia funcionalment eficaç que els garanteixi complir amb el seu objectiu i exercir les seves funcions.

42.3. Les autoritats podran tenir una integració unipersonal o col·legiada al capdavant del seu òrgan màxim de direcció.

El membre o els membres dels òrgans de direcció de les autoritats hauran de comptar amb l'experiència i coneixements especialitzats en dret i protecció de dades personals, especialment en supervisió regulatòria i cooperació internacional.

El procediment de selecció haurà de ser transparent i assegurar la seva imparcialitat i credibilitat, així com la certesa que es tracta d'un procés de selecció de perfil tècnic, basat en mèrits, essencialment.

La o les persones designades únicament podran ser destituïdes per causes greus establertes en la legislació nacional, conforme a les regles del degut procés, o bé, si deixa de complir les condicions exigides per a l'acompliment de les seves funcions.

El membre o els membres dels òrgans de direcció de l'autoritat haurà d'abstenir-se de tota acció incompatible amb les seves responsabilitats durant la vigència del seu mandat.

42.4. A més de les funcions que s'han assenyalat al llarg dels Estàndards, les autoritats de protecció de dades personals hauran de comptar amb facultats, atribucions, potestats i poders idonis per assolir els seus objectius.

El disseny de les autoritats de protecció de dades haurà de reflectir, en la legislació, els continguts que li possibilitin mínimament per:

- a. Investigar, supervisar o fiscalitzar el compliment de la normativa.
- b. Ordenar mesures cautelars provisionals, proporcionals i revisables, com a instrument preventiu i urgent.
- c. Dictar resolucions.
- d. Sancionar la comissió d'infraccions.
- e. Fer efectius els drets dels titulars.
- f. Emetre normativa.
- g. Interpretar la regulació.
- h. Dissenyar i implementar polítiques públiques.
- i. Dissenyar i implementar programes de construcció de capacitats.
- j. Construir i fomentar una cultura de la protecció de dades.
- k. Crear i promoure el coneixement.
- l. Cooperar internacionalment amb altres autoritats.

En l'exercici de les seves funcions les autoritats de protecció de dades hauran d'instrumentar polítiques destinades a brindar a atenció adequada, per a la tutela dels grups amb vulnerabilitat, d'acord amb les seves necessitats, que els permeti l'exercici efectiu dels seus drets.

42.5. Les resolucions i actuacions de l'autoritat de protecció de dades, en exercici de les seves funcions, facultats, atribucions, potestats i poders, exclusivament, estaran subjectes a la revisió judicial, per la qual cosa la legislació nacional haurà d'adoptar les previsions conduents per garantir-ho.

42.6. Les autoritats de protecció de dades personals hauran de comptar amb els recursos humans i materials necessaris per al compliment de les seves funcions.

Cada Estat Iberoamericà haurà de garantir que els controls financers als quals estigui subjecta l'autoritat de protecció de dades personals no menyscabin la seva plena autonomia i independència, per la qual cosa comptarà amb un pressupost públic independent de l'existència d'altres fonts de finançament que pugués tenir.

També, s'haurà de garantir que cada autoritat triï i disposi lliurement del seu personal, i que aquest personal depengui exclusivament de l'òrgan de direcció de l'autoritat de protecció de dades personals.

Capítol VIII

Reclamacions i sancions

43. Règim de reclamacions i d'imposició de sancions

43.1. Tot titular tindrà dret a presentar la seva reclamació davant l'autoritat de protecció de dades personals, així com recórrer a la tutela judicial per fer efectius els seus drets conforme a la legislació nacional de l'Estat Iberoamericà que resulti aplicable en la matèria.

43.2. La legislació nacional dels Estats Iberoamericans aplicable en la matèria establirà un règim que permeti al titular presentar una reclamació davant l'autoritat de protecció de dades personals quan consideri que el tractament de les seves dades personals infringeix la normativa nacional en la matèria, així com a demanar la tutela judicial.

43.3. La legislació nacional dels Estats Iberoamericans aplicable en la matèria establirà un règim que permeti l'adopció de mesures correctives i sancionar les conductes que contravinguin el que disposen les legislacions nacionals corresponents, indicant, almenys, el límit màxim i els criteris objectius per fixar les corresponents sancions a partir de la naturalesa, gravetat, durada de la infracció i les seves conseqüències, així com les mesures implementades pel responsable per garantir el compliment de les seves obligacions en la matèria.

Capítol IX

Dret d'indemnització

44. Règim de reclamacions i d'imposició de sancions

44.1. La legislació nacional dels Estats Iberoamericans aplicable en la matèria reconeixerà el dret que té el titular a ser indemnitzat quan hagués patit danys i perjudicis, com a conseqüència d'una violació del seu dret a la protecció de dades personals.

44.2. El dret intern dels Estats Iberoamericans assenyalarà l'autoritat competent per conèixer d'aquest tipus d'accions interposades pel titular afectat, així com els terminis, requeriments i termes a través dels quals serà indemnitzat aquest en cas de resultar procedent.

Capítol X

45. Establiment de mecanismes de cooperació internacional

45.1. Els Estats Iberoamericans podran adoptar mecanismes de cooperació internacional que facilitin l'aplicació de les legislacions nacionals aplicables en la matèria, els quals podran comprendre, de manera enunciativa però no limitativa:

- a. L'establiment de mecanismes que permetin reforçar l'assistència i cooperació internacional en l'aplicació de les respectives legislacions nacionals en la matèria.
- b. L'assistència entre les autoritats de control a través de la notificació i remissió de reclamacions, l'assistència en investigacions i l'intercanvi d'informació.
- c. L'adopció de mecanismes orientats al coneixement i intercanvi de millors pràctiques i experiències en matèria de protecció de dades personals, inclusivament en matèria de conflictes de jurisdicció amb tercers països.

45.2. També, com a part de les accions en matèria de cooperació internacional, es podran establir vincles amb xarxes, fòrums, mecanismes, espais de cooperació, entre d'altres, que permetin compartir experiències regulatòries i casos significatius, facilitar assistència mútua, construir posicions comunes sobre fenòmens disruptius i temes emergents, impulsar la interoperabilitat normativa, dissenyar estratègies de mitigació comunes contra la fragmentació normativa, impulsar protocols que facilitin la simplificació administrativa, tot en l'àmbit de la protecció de dades.

Disposicions transitòries

Única. Per a l'efectiva implementació de legislació, reglaments i normativa, en general de dades personals, incloses les modificacions o reformes, resulta determinant proveir responsables i encarregats de les condicions necessàries perquè compleixin i que aquest compliment sigui sostenible en el temps.

Una d'aquestes condicions es presenta en la temporalitat de la regulació, concretament en l'establiment de terminis raonables entre la publicació de la normativa i la seva entrada en vigor, tenint en consideració la sèrie d'implicacions materials, financeres, humanes i regulatòries, en general, que aquesta normativa acostuma a comportar.

XARXA
IBEROAMERICANA DE
PROTECCIÓ
DE DADES ■

